

PROSTA IGRA V TEMATSKEM KOTIČKU

V predšolskem obdobju je igra najpomembnejša aktivnost otroka, saj mu omogoča razvoj različnih sposobnosti in spretnosti, mu daje izkušnje in je zanj vir sreče in zadovoljstva. Igra je pomembna, saj se otrok z njeno pomočjo uči, hkrati mu omogoča razvoj delovnih in učnih navade, omogoča sklepanje prijateljskih odnosov, ga nauči sodelovanja z drugimi, ob tem pa se otrok tudi uči od vrstnikov. Igra vpliva na celotno sfero otrokovega življenja, saj mu omogoča razvoj raznih spretnosti in sposobnosti, pa tudi spoznavanje sveta okrog njega in pravil družbenega okolja, v katerem se nahaja. S pomočjo igre se nauči tudi sprejemanje različnih odločitev.

V vrtcu poteka tako prosta igra kot ciljno usmerjena igra, kar pomeni, da so določene dejavnosti usmerjene v doseganje določenega cilja in s tem v pridobivanje točno določenih izkušenj, znanj, spretnosti, sposobnosti. Otroku se mora že v zgodnjem otroštvu omogočiti, da začne sam razmišljati, torej mu ne vsiljujemo svojega mnenja. Otroku je potrebno dopustiti tudi prostor za napake, saj se učimo tudi iz napak. Ob tem pa je pomembno, da ima možnost napake sam popraviti, sam sprejemati določene odločitve in za njih sprejeti odgovornost.

Pomembno je, da se otroka spodbuja k raziskovanju, postavljanju vprašanj, iskanju lastnih odgovorov in se spodbuja njegovo lastno razmišljanje. Pri aktivnem učenju otroka ima odrasla oseba pomembno vlogo, saj mora otroka spodbujati in usmerjati k aktivnostim, ki bodo otroku nudile možnost za učenje. Pri tem je potrebno pozornost posvečati spodbujanju otrokove radovednosti in njegovim zanimanjem, vendar ga pri tem ne smemo omejevati. Otroku je potrebno pustiti, da sam išče odgovore, raziskuje, postavlja vprašanja in razmišlja z lastno glavo. Otrok se bo največ naučil iz tistega, kar bo sam ugotovil oziroma takrat, ko bo sam v svoje učenje vložil neko energijo. Otroku je potrebno dati tudi vedeti, da je potrebno v določenih situacijah vztrajati in potrpeti, čeprav so nam mogoče neprijetne.

Po skupinah so se odvijale različne aktivnosti, ki so ponujale otrokom izzive. Strokovne delavke so jih pri tem spodbujale, opazovale in načrtovale različne aktivnosti glede na njihove odzive.

Skupina Rumenege škrata

Poudarek vseh tematskih koticov je bil na področju gibanja, na grobi in fini motoriki. V naši skupini smo imeli naslednje koticke: risarski kotic, premagovanje labirinta iz škatel, bazenček z žogicami in finomotorična tabla. Najbolj uspešna tematska koticica sta bila bazenček z žogicami, ki ugodno vpliva na mišice celega telesa in senzomotorični razvoj, deluje stimulatивно in hkrati pomirjevalno, in finomotorična tabla za razvoj fine motorike. Pri njima so otroci najbolj vztrajali in uživali.

Skupina Rdeči škrat

Že v septembru, sva s sodelavko ugotovili, da bo treba dati poudarek na igri in na učenju igre. Res je, da mora biti igra spontana in izhajati iz otroka, a sva, sploh v začetni fazi samoevalvacije, namenili čas temu, da sva ugotovili, kaj otroke zanima in kako se je njihova igra razvila v primerjavi z lanskim šolskim letom.

Začetne ugotovitve:

- Večina otrok (skupina je zelo fantovska) se je rada igrala z vozli in pogosto so se prerekali za točno določena. Igra z vozili je potekala tako: da so vozilo potiskali pred, in okoli sebe. Med seboj se ne igrajo, interakcije so bile predvsem v želji po istem vozilu oz. isti igrači.
- Nekateri otroci so se radi tudi umaknili, da jih drugi niso motili
- V igralnici je bilo na razpolago preveč igrač (skoraj vsa, ki so na voljo v igralnici), zato sva jih del umaknili in se odločili, da jih bova med letom izmenjevali. To je bilo veliko boljše, saj so počasi otroci z najinim vključevanjem v igro pričeli igro razvijati (predvsem z duplo kockami in kockami sva opazali da se čas igranja pri vseh otrocih povečuje. Večji problem pri igri sva opazili pri tem, da so si otroci med seboj jemali iste kocke in so si vrstniki kratili pozornost in zmožnost razvijati igro. Predvsem so se v vsem času opazovanja 3 otroci lahko veliko časa zaigrali s kockami.

V kuhinjskem kotičku se radi igrajo, a so se v njem vse igrače mešale. Zato sva z aktivnostjo za samoevalvacijo začeli v kuhinjskem kotičku. Bili sva mnenja, da je potrebno otrokom pokazati oz. se z njimi igrati, da lahko potem svojo igro nadgrajujejo in razvijajo.

V septembru in tudi oktobru sva namenili razvijanju igre vlog v kuhinjskem kotičku. Zamenjali sva igračke s pravimi lonci in dodale embalažo iz vsakdanjega življenja. Vsak dan se je ena od naju igrala v kotičku in nekako vodila igro. Otroci so najine elemente igre hitro pričeli posnemati in so hkrati razvijali svojo v različnih interakcijah.

Konec oktobra sva ob oknu oblikovali lutkovni kotiček. Ki pa je zaživel le kratek čas. Med otroki ni spodbudil večjega zanimanja in pogostega obiskovanja, zato sva ga odmaknili in ga nameravali ponovno vzpostaviti spomladi. Ker otroci še niso zmogli razločne izgovorjave je igra potekala le v interakciji z odraslim... med otroci pa so bile le individualne igre z lutkami in zaznali sva le nekaj krajših interakcij med otroki.

Novembra sva veliko časa namenili oblikovanju glasbenega kotička. Oblikovali smo ga postopno in vanj občasno ponudili tudi instrumente, ki jih niso imeli stalno na razpolago. Nekaj instrumentov smo izdelali vsi so bili na voljo v kotičku. Zanimivo je bila ugotovitev, da nekateri otroci med vsemi izdelanimi iščejo le svoje. Kotiček je bil zelo uspešno zastavljen in otroci so ga redno obiskovali dva meseca.

Decembra sva glasbenemu kotičku dodali kotiček Škratova vas, je je prav tako bili pri vseh otrocih lepo sprejet in intenzivnost igre ni popustila dokler se hišice iz škatel niso strgale. V Škratovi vasici so se radi igrali prav vsi otroci. Njihova igra je bila zelo različna. Razlikovali so se po tem katere igrače so otroci vnašali v igro. Npr: fantje so nosili predvsem vozila, deklice pa dojenčke, posamezniki pa so pogosto vnašali kocke, glasbila in slikanice. Škratova vas je tako ostala vse do začetka februarja in je ponujala veliko možnosti otrokom za umik oz. za igro s prijateljem.

V januarju sva uspešno oblikovali še preprost likovni kotiček (z njim sva poskušali že prej a so bili otroci še premajhni in so bile barvice povsod, pa tudi »umetniže« so nastajale na neustreznih mestih.) Otrokom sva stalno na razpolago ponudili papir, barvice in voščenke. V zadnji polovici leta bova ponudili še škarje. Kotiček se je tokrat dobro obnesel. Otroci so pričeli raje posegati po barvicah.

V začetku februarja sva oblikovali kotiček s kostumi. A ta ni prav dobro zaživel, zato sva ga po pustnem času umaknili in oblikovali kotiček delavnica:

Ta je pri vseh otrocih zbudila veliko zanimanja predvsem pa je nekaj fantov odmaknilo od stalnega poseganja po vozilih. Predvsem so bila otrokom všeč delovna orodja. Dva tedna je bilo v kotičku veliko gneče, potem pa se je drenj nekoliko umiril. In so otroci lahko bolj posvetili razvijanju ročnih spretnosti ...

Skupina Zelenega škrata

- 1) V jesenskem obdobju smo spoznavali gozdne plodove: oreh, kostanj, želod, lešnik, košaro s temi plodovi pa smo otrokom ponudili v tematskem kotičku. Na razpolago so imeli tudi pripomočke: velike in majhne posodice, plastične žlice, kozarčke.
Bolj radovedni otroci so sami prišli v kotiček. Plodove so v večje posode razvrščali po vrsti ploda, manjše posode so polnili, presipali iz lončka v lonček... Nekateri so pri polnjenju kozarčkov uporabljali žlico, ostali so posamične plodove jemali s prsti.
Na našo pobudo so otroci nadaljevali preproste vzorčke ali izdelovali poljubne nize, ki so jih postavljali v različne formacije (vrsta, krog).
Nekateri otroci so ta kotiček večkrat obiskali in vztrajali dokler niso uporabili vseh plodov. Pet otrok je ta kotiček obiskalo le na naše povabilo, pri igri pa so potrebovali veliko naše spodbude. Večina otrok je pri igri vztrajala daljši čas, le pri posameznikih je bila koncentracija kratka (ko so napolnili lonček, so odšli iz kotička).
Nekatere plodove smo uporabili tudi pri izdelavi čutnih točk.
- 2) Pred praznovanjem rojstnih dni otrok, smo izdelali torto iz nekonstruiranega materiala. Iskali smo material za okrasitev naše torte. Našli smo majhne koščke penaste gume različnih oblik in z njimi okrasili torto.
Otroke so ti koščki zelo pritegnili in so jih začeli uporabljati pri prosti igri. Tudi otrok, ki je pri vsaki dejavnosti vztrajal le kratek čas, je to igračo večkrat vzel in se z njo igral dlje časa.
Otroci so jih nizali v vrsto, v stolpce. Pri igri so uporabljali tudi posodice. Razvrščali so jih po obliki ali barvi. Večina otrok se je s temi koščki igrala samoiniciativno.
Otroci so se s temi koščki igrali vse leto in jih uporabljali tudi v kotičku kuhinja.
- 3) V likovnem kotičku so se otroci začeli igrati z likovnim materialom. Najprej so postavili v vrsto več enakih lončkov, potem so vanje začeli postavljati voščenke in jih prirejali po velikosti, po barvi, 1:1, po številu. S čopiči so barvali po papirju z namišljenimi barvami z vodo.
Začeli so posegati tudi po škarjicah in papir poljubno strigli na trakce in različne oblike. Na podlago so izrezane koščke tudi lepili ali jih polagali v lončke tako kot voščenke.
Najprej je bilo v tem kotičku le nekaj otrok, največ deklic, kasneje pa je ta kotiček obiskalo vse več otrok. Otroci so ta kotiček obiskovali vsak dan, večina jih je prišla večkrat. Z uporabo

škarij so otroci zelo napredovali pri finomotorični spretnosti. Vztrajnost je bila pri večini otrok zelo dolga, tudi otroci z zmanjšano koncentracijo so se v koticu zadrževali daljši čas. Po novem letu so otroci na pripravljeno podlago z lepljenjem papirnatih trakov, ki so jih predhodno nastrižili, izdelali drevo. Le trije otroci so še potrebovali pomoč in spodbudo pri striženju papirja.

V tem koticu si je vsak otrok izdelal svoj pustni kostum – slikar. Klobuk so barvali z vodenimi barvami, obleko so barvali z akrilnimi barvami, za izdelavo čopiča smo potrebovali volno in tulec iz papirja, na leseno paletu smo lepili zamaške. Zelo so bili ponosni, da so se lahko za pustni sprevod v vrtcu lahko oblekli v svojo kreacijo.

Skupina Mavrični pokec

Izvedli in dokumentirali smo štiri koticke ter otrokom ponudili, poligon, plutovinaste zamaške, igra z računalnikom in sestavljanje z lego kockami. Spremljali smo otrokovo ustvarjalnost, izvirnost, interes, druženje med vrstniki, komunikacijo ...

Dejavnosti, ki so bile najbolj sprejete! Največ časa in veliko število otrok je ustvarjalo s plutovinastimi zamaški ter igra na poligonu od doma do vrtca.

Kaj smo s tem dosegli, pozitivnost pri igri?

POLIGON: sodelovanje med vrstniki, veliko komunikacije med vrstniki z bogato vsebino, strpnost eden do drugega, aktivno učenje, upoštevanje – utrjevanje cestnih predpisov in ulic v katerih živimo. Spoznali smo domači naslov.

Trajanje: cca 3 tedne

PLUTOVINASTI ZAMAŠKI: izvirnost, uporaba domišljije in obrazložitve kaj je nastalo. Natančnost, ustvarjalnost, tišina in mirnost, drugače se je podrlo, sodelovanje in pomoč med vrstniki, zadovoljstvo ob rezultatu – potrditev, dvig samozavesti (če je tebi uspelo bo tudi meni...)

Trajanje 2 meseca in še traja

RAČUNALNIK: aktivno učenje, starejši pomoč mlajšim, pisanje imena – spoznavanje simbolov in uporaba, ime posameznika... strpnost med otroki – počaka, da pride na vrsto, komunikacija v paru, seznanitev dela z računalnikom...

Trajanje: 1 mesec

LEGO KOCKE: manjši interes, sestavljanje na ravni mlajših otrok – brez neke vsebine, nadgradnje, kratka koncentracija. Ponudili smo jim načrt za sestavljanje, vendar tudi s tem nismo dvignili interesa. Zadnje čase pa opažava, da je igra z lego kockami bolj smiselna, ustvarjalna in izvirna. Svoj izdelek, delo nadgrajujejo in dopolnjujejo, pri igri so umirjeni, daljša koncentracija, igra je smiselna ...

Skupina Mavrični pikec

V igralnici smo si pripravili kotiček, ki smo ga opremili z odpadnim materialom. Otroke smo spodbujali in jih pri igri opazovali in fotografirali. Fotografije smo nalepili v kotiček. Otrokom je bilo kotiček všeč. Pogosto so zahajali vanj. Igralci so se menjali. Občasno je bilo potrebno posameznike spodbujati, nekatere pa preusmeriti, ker so bili kar naprej v njem. širin.

Material v kotičku:

1. Tulci različnih materialov, velikosti, debelin
2. Škatle različnih velikosti, oblik (kvader, kocka, piramida)
3. Lepenke različnih dolžin, širin, debelin

Prvi tematski kotiček s tulci je otroke zelo zanimal.

Otroke smo seznanili s pravili (naenkrat v kotičku največ 4 otroci).

Vsakodnevno je bil polno zaseden.

Vse ostalo jim je bilo prepuščeno.

S pomočnico sva jih opazovali, dokumentirali s fotografiranjem, fotografije pa nalepili na kotiček. Fotografije so si pogosto ogledovali in se ob njih pogovarjali, se smejali.

Otroci so bili zelo ustvarjalni.

Kotiček je zaživel, vsi so bili v njem vsaj nekajkrat.

Pogosto pa so bili v kotičku eni in isti otroci, njihova igra, ustvarjanje se je nadgrajevalo. Kotiček s tulci smo imeli nekaj več kot mesec dni.

Drugi tematski kotiček s škatlami

V kotiček smo postavili veliko škatlo napolnjeno z manjšimi škatlami različnih velikosti in oblik.

Prvih nekaj dni je kotiček močno živel. Otroci so ga polno zasedali in bili ustvarjalni. Pogosto so bili v njem otroci pri katerih je njihovo močno področje umetnost. Je pa res, da je tovrstni material otroke manj pritegnil kot tulci. Pri tem kotičku sva opazili, da se nekateri otroci niso vključili tako, da sva jih malo spodbujali in sodelovali z njimi. Tudi tokrat sva s pomočnico opazovale, dokumentirale in lepile fotografije v kotiček. Posameznike so motivirale tudi fotografiranje izdelkov, da so se vključili v igro.

Tretji tematski kotiček z lepenkami različnih dolžin, širin, debelin

Material jim je bil všeč, hitro so se ugnzdili vanj nekateri, ki so pri vsaki spremembi kotička bili poleg. Med opazovanjem sva ugotovili, da je bilo v tem kotičku največ sodelovanja med otroki. Zanimivo je bilo, da so pri igri uporabljali tudi druge predmete, ki so bili v neposredni bližini (miza, stol, ležalnik, knjige ...). V tem kotičku so se največ igrali mlajši otroci.

Ugotovitve:

- Otrokom so bili kotički zanimivi, radi so zahajali vanje in bili v njih ustvarjalni.
- Starejše otroke je pritegnil kotiček s tulci.
- Najmanj časa smo imeli kotiček s škatlami, saj je zanimanje razmeroma hitro padlo, zato smo ga hitro umaknili.
- Otrokom je bilo všeč, da so svojo igro, izdelek... lahko še opazovali na fotografijah, ki smo jih nalepili v kotiček.
- Po vrnitvi v vrtec sva jima ponudili še plutovinaste zamaške in lončke. Vsak otrok je imel svojo vrečko z materialom, s katerim se je po lastni želji igral in ustvarjal.
- Otroci so bili fotografij veseli, nama pa je bil velik izziv to igro opazovati in spodbujati na drugačen način. Spodbujena je bila njihova kreativnost in sodelovalno učenje med otroki.

Skupina Pikasti škrat

- PLUTOVINASTI ZAMAŠKI

Otroci so imeli na voljo plutovinaste zamaške v škatli, vendar se zanje samoiniciativno niso odločali. Kotiček ni bil sprejet s strani starejših otrok, bolj so se zaposlili mlajši.

Cilj: predvsem samostojnost otroka pri igri, izvirnost, ustvarjalnost, inovativnost

Najine vzpodbude so bile predvsem za starejše. Kasneje, ko smo z zamaški ustvarjali, odtiskovali, jih lepili pa so vsi zelo radi delali. Vodena dejavnost jih je bolj motivirala kot prosta igra.

- KORUZA

Kotiček s koruzo je 100% pritegnil vse otroke. Ni bilo potrebnega nikakršnega usmerjanja, žal sva morali otroke bolj omejevati s časom, ker so vsi želeli istočasno v kotiček.

Veliko so bežgali, presipali, mešali ... Interes je bil s strani vseh otrok.

Cilj je bil razvijanje in spretnosti drobne motorike (rok, prstov).

- STORŽI

Storže smo skupaj nabirali in jih dali v ta kotiček, kasneje sva kotiček še dopolnili, vendar posebnega zanimanja, razen kuhanja, mešanja in prelaganja ni bilo. Storže smo zato začeli barvati, kar jih je bolj pritegnilo in ustvarili smo gozd in gozdne živali ...

Lahko rečem, da je bilo potrebno pri tem materialu več vzpodbude in domišljije z najine strani.

- LESENE KOCKE

Ob menjavi materiala so bili še kar motivirani, kasneje jim je motivacija padla. Če vsakemu otroku posebej ali v manjši skupini ponudiva ta material, potem so otroci bolj usmerjeni v to, samoiniciativno pa si tega ne izberejo več.

Cilj je bil bolj matematični, prirejanje, večje manjše, spoznava prostor, njegove meje ...

Interes otrok je ob naši vzpodbudi in dodatnih materialih (živali, avtomobilčki).

Zaključek

Igra je otrokova najpomembnejša otrokova dejavnost, ki vpliva na vse dele otrokovega življenja in razvoja, omogoča pa mu tudi razvoj ustreznih delovnih in učnih navad. Zato je pomembno, da otroku omogočimo prostor in čas za igro. Pomembno je, da otrok samostojno raziskuje, ob tem sprejema lastne odločitve ter nosi posledice svojih odločitev. Odrasel, starš ali vzgojitelj mu mora biti v oporo in pomoč, v kolikor otrok to potrebuje. Hkrati pa se mora zavedati, da je s svojimi ravnanji in obnašanjem otrokov največji vzgled.

Zavedamo se, da moramo otroke navajati na samostojno igro, kjer se bo sam znašel, ustvarjal in se zaposlil. Naša naloga je bila ponuditi in organizirati prostor tako, da bodo ti cilji doseženi. S tem krepimo tudi otrokovo samostojnost, kreativnost, pri starejših pa še spretnost dogovarjanja med sovrstniki.